

Trouwen en/in de kerk als een van beiden niet gelooft

Overtuiging, beleid en overwegingen van de pastorale raden Centrum en Delfshaven

Inleiding.

Een stel gaat trouwen. De een gelooft in Christus; de ander niet. De eerste wil ook graag op de trouwdag het geloof in Christus concreet maken. Haar/zijn partner heeft daar geen bezwaar tegen. Sterker nog: hij/zij vindt het belangrijk dat de geloofsovertuiging, die voor zijn/haar partner zo belangrijk is, ook een plaats krijgt op hun huwelijksdag. Samen gaan ze naar de kerkenraad: wat zijn de mogelijkheden? Kan er misschien een eredienst belegd worden? Wellicht met aanpassing van of met weglating van het huwelijksformulier?

Tot nu toe moest een dergelijke vraag ad-hoc worden beantwoord. Er was op dit punt geen (expliciet geformuleerd) beleid. De pastorale raden Centrum en Delfshaven vinden het ontbreken van beleid op dit punt om meerdere redenen niet wenselijk. Vanuit de praktijk worden we immers met deze vragen geconfronteerd. En wat belangrijker is: welke overtuiging hebben wij op dit punt? Wat leert de Bijbel als het gaat om (het belang van) een gedeelde geloofsovertuiging in het huwelijk? Heeft dat consequenties voor de manier waarop je omgaat met vragen zoals hierboven geformuleerd? Welke? De pastorale raden hebben zich daarom op dit punt bezonnen. Middels dit schrijven willen we de gemeente op de hoogte brengen van onze overtuiging, het beleid dat we op grond daarvan hebben geformuleerd en, tot slot, houden we een aantal overwegingen voor.

I. Wat speelt mee?

‘Is het mogelijk dat er een eredienst wordt belegd op onze trouwdag?’ In het geval van een stel waarbij de een wel, de ander niet in Christus gelooft, speelt heel wat mee. Het maakt dat niet zomaar ja of nee is te zeggen. We zetten een aantal aspecten op een rij en lichten die kort toe.

a) Geloof en huwelijk.

We zetten dit aspect voorop omdat we dit het meest wezenlijke punt vinden. God geeft man en vrouw aan elkaar, zodat zij samen hun leven wijden aan Hem. Man en vrouw mogen samen op weg zijn naar het eeuwige leven, en elkaar helpen op die weg. Als ze kinderen krijgen, moeten zij hun kinderen voorgaan op die weg.

In de trouwdienst wordt dit bevestigd. Tegenover God en zijn gemeente beloven man en vrouw elkaar dat ze beiden met de Heer zullen leven, elkaar daarin zullen helpen en in het huwelijk overeenkomstig het evangelie zullen leven.

Deze opdrachten en beloftes kunnen alleen maar gegeven worden aan en door twee mensen die elk voor zich de Heer willen volgen en hun geloof in Hem beleden hebben. ‘Ja’ zeggen op de vragen van het huwelijksformulier veronderstelt dat je ‘ja’ gezegd hebt op de vragen bij de openbare geloofsbelijdenis.

Hoe kunnen twee mensen samen op weg gaan, als de één de Heer wil volgen en de ander niet? Paulus schrijft dat, als iemand wil trouwen, het een huwelijk moet zijn “in verbondenheid met de Heer” (1 Korintiërs 7:39). En ook voor het aangaan van een relatie geldt wat hij ergens anders schrijft: “Loop niet in een en hetzelfde span met ongelovigen” (2 Korintiërs 6:14). Hoe kun je nu dezelfde kant optrekken als je een tegengestelde bestemming hebt?

Er zijn situaties waarbij een relatie niet is begonnen als een ‘gemengde’ relatie, maar dat *geworden* is, óf doordat één van de twee tot geloof is gekomen, óf doordat één van de twee het geloof vaarwel heeft gezegd. Paulus spreekt over zo’n situatie, en dan zegt hij niet dat die twee uit elkaar moeten gaan. Als de ongelovige partij daarmee instemt moet het huwelijk

overeind blijven en zal de ongelovige partij de last van de ontbrekende geloofseenheid moeten dragen (zie 1 Kor.7.12-16). Het huwelijk is voor God zo heilig dat zelfs het wegvallen van het geloof van één van beiden die band niet mag verbreken.

Als gelovige een huwelijk aangaan met een ongelovige is een innerlijke tegenstrijdigheid. Ook een kerkelijke huwelijksbevestiging is in dat geval een innerlijke tegenstrijdigheid. De ongelovige partner kan immers niet beloven dat hij/zij in het huwelijk zal leven "overeenkomstig het evangelie", en dat hij/zij de ander zal helpen op weg naar het eeuwige leven.

De kerk kan daarom in zo'n geval geen belofte vragen of Gods zegen meegeven of daarom bidden. Daarbij is er geen verschil tussen een ('officiële') kerkdienst met huwelijksformulier of een (minder 'officiële') samenkomst (zonder dat huwelijksformulier).

Gereformeerde Kerken bevestigen daarom huwelijken van hen die belijdenis gedaan hebben of concreet naar Christus en de gemeente op weg zijn (bijvoorbeeld: een catechumeen).

b) Oprecht geloofsverlangen.

Als de in Christus gelovende partner de geloofsovertuiging concreet vorm wil geven op de huwelijksdag is dat een prachtig, je zou zeggen 'natuurlijk', verlangen. Het feit dat dit verlangen ook afsteekt tegen de beslissing die ingaat tegen datgene wat de Bijbel aanwijst op het punt van relaties (zie 1a) doet daar niet aan af.

c) De positie van de kerk.

Hoe wil je als kerk je geloofsstandpunt (zie a) laten zien? 'Geloof' is in Nederland. Moet je op dit punt zeggen: het beleggen van een eredienst in deze situatie is een kans? Je mag immers veel niet-gelovigen verwachten tijdens de dienst? Of draag je je geloofsstandpunt juist duidelijk uit door te zeggen dat je op deze manier geen eredienst kunt en wilt beleggen? Zo geef je immers een duidelijk signaal af dat de bedoeling van God het meest leidend voor je is. En/maar dan: hoe geef je vorm aan het oprechte verlangen van de gelovige partner (zie b)? In hoeverre weeg je dat mee als het gaat om de vraag of je een eredienst kunt beleggen?

Met deze aspecten zijn we bezig geweest en onze bezinning leverde het volgende op.

II Overtuiging.

Fundamenteel voor ons is datgene wat onder 1a naar voren komt. Het geloof dat de Heer eenheid van geloof vraagt en geven wil in het huwelijk. Op een andere manier wordt er in de Bijbel niet over (het aangaan van) relaties gesproken. We willen dit dan ook leidend laten zijn voor de manier waarop we nadenken over de verschillende aspecten die aan de orde komen (zie 1).

Cruciaal is de vraag: waar staat iemand, waar staat het stel ten opzichte van Christus? Gelooft iemand in Christus of is hij/zij onderweg naar Christus en zijn gemeente toe of is er sprake van een 'nee' op dit punt (bij een van beiden)?

Beleid.

In het licht van wat de bijbel zegt over de relatie tussen huwelijk en geloof zien de pastorale raden geen ruimte om de gemeente samen te roepen voor een kerkdienst of een samenkomst waarin Gods zegen wordt gevraagd over een huwelijk tussen een gemeentelid en een niet-gelovige. Een uitzondering is mogelijk als het duidelijk is dat iemand op weg is naar Christus en de gemeente (catechumeen).

III Overwegingen.

Bij het beleid houden we de volgende overwegingen voor.

1. Het verlangen van de gelovige partner om zijn/haar geloof vorm te geven op de huwelijksdag wijzen we niet af, al kan dit wel zo aangevoeld worden. We geven er niet de uitwerking aan die hij/zij daarin van ons zou vragen omdat we dit niet vinden passen bij datgene wat God ons voorhoudt.
2. Hoe zit het dan met het 'Evangelisatiemotief' (zie 1c)? Dit is ons inziens een belangrijk punt maar geen motivatie tot het besluiten van het beleggen van een dienst. In de eerste plaats omdat de kerk daarmee zelf een dubbel signaal afgeeft. Je roept immers de gemeente en anderen samen voor iets waar je het, op grond van de Bijbel, niet mee eens bent. Voor een 'buitenstaander' is het de vraag of die dubbelheid niet net zo vreemd is. 'Maakt het voor de kerk echt uit of je gelooft of niet?' kan makkelijk de gedachte zijn. Verder zijn we ervan overtuigd dat ons geloofsgetuigenis op dit punt (1a) respect zal afdwingen. Naar dat getuigenis willen we dan ook steeds weer terugwijzen.
3. Het geloof kan ook beleefd worden tijdens een moment van overdenking op de huwelijksdag. Het stel is vrij om hiervoor uit te nodigen wie ze wil en een predikant/spreker is vrij om op persoonlijke titel gehoor te geven aan dit verzoek. We hebben afgesproken dat de (gevraagde) voorganger met het oog op dit moment overleg heeft met zijn pastorale raad.

Tot slot. Van harte nodigen we u/je uit om bij vragen of opmerkingen over dit stuk contact op te nemen met uw/je ouderling of sectiepredikant. Vooral als je situatie zo is dat een van beiden niet (meer) gelooft, willen we je vragen met ons in gesprek te gaan.

De pastorale raden van Centrum en Delfshaven.

Contact: de ouderling van jouw kring of je sectiepredikant.